МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ КНТЕУ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І АУДИТУ ЧТЕІ КНТЕУ
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ШТЕФАНА ЧЕЛ МАРЕ (М. СУЧАВА, РУМУНІЯ)

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

Чернівці
26-27 листопада 2015 року

УДК 657.1+336.1+658
ББК 65.052+65.290-2
С 76

Стан та перспективи розвитку обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю в умовах євроінтеграційних процесів: матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції, м. Чернівці, 26-27 листопада 2015 р. – Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2015. – 296 с.

У збірнику розглянуто актуальні питання, що стосуються стану та перспектив розвитку обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю в умовах євроінтеграційних процесів. Висвітлено сучасні фінансово–економічні та обліково-аналітичні проблеми управління підприємствами різних видів економічної діяльності і форм господарювання.

Обґрунтовано рекомендації щодо більш повної відповідності національної нормативно-законодавчої бази з питань обліку, аналізу та аудиту міжнародним стандартам; більш змістовного та інформативного наповнення системи обліково-аналітичного забезпечення як універсального ресурсу для прийняття стратегічних управлінських рішень в умовах сприяння розвитку бізнесу як цілісного майнового комплексу; розширення та поглиблення наукової співпраці між ВНЗ України та Європи; залучення до наукових досліджень студентів ВНЗ та розширення їх професійного світогляду.

Розраховано на науковців, фахівців, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються проблемами обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю в сучасних умовах.

Відповідальні за випуск: *С.Д. Лучик;*
К.Л. Багрій

Комп'ютерний дизайн і макетування: *С.О.Галамашевич;*

Тези доповідей публікуються в авторській редакції

Відповідальність за достовірність фактів, статистичної інформації, власних імен, цитат та інших відомостей, наданих у рукописах, несуть автори публікацій.

© ЧТЕІ КНТЕУ, **2015**

Підписано до друку **25.11.2015** р.

Чаплінський Юрій, Нікульча Валентин
КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ КОМПЛЕКСУ МАРКЕТИНГУ ПІДПРИЄМСТВА РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ **108**

Шалева Олександра, Процик Роман
ЛОГІСТИЧНА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКО-ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ **110**

Шацкова Любов
ОСОБЛИВОСТІ КЛАСИФІКАЦІЇ ВИТРАТ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА **112**

Шимко Алла
УПРАВЛІННЯ І КОНТРОЛЬ МАРКЕТИНГОВИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА **116**

Шлапак Оксана
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗМІН У МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЯХ **118**

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Бурлуцька Світлана
ЕНТРОПІЙНА ОЦІНКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПРУЖНОСТІ РЕГІОНІВ **120**

Головачук Тетяна, Гордаш Наталія
ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ У СФЕРІ ТОРГІВЛІ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ **122**

Дронь Євгенія, Лукаш Ірина, Колотило Антоніна
РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ В РЕГІОНАЛЬНОМУ ВИМІРІ **125**

Попічук Ніколета
ЗАГАЛЬНИЙ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ **127**

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Крисак Алла
ІНДИКАТОРИ СТІЙКОСТІ ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ СИСТЕМ – СКЛАДОВА ОЦІНКИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН **129**

Рилєєв Сергій, Дрінь Ірина
СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ТУРИЗМУ: ЕКОЛОГО-РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ **130**

Черчик Лариса
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА **133**

та обсяги рубок по формуванню й оздоровленню лісів та інших заходів, пов'язаних із веденням лісового господарства.

Ув'язавши вище наведені показники із площею земель лісогосподарського призначення визначаються окремі складові оцінки екологічної ефективності регулювання земельних відносин. З метою нормалізації даних індикаторів розраховуються індивідуальні територіальні індекси.

Отже, для оцінки екологічної ефективності стійкості лісогосподарських систем нами було використано **3** індикатори:

1 - рівень відтворюваності земель лісового фонду (відношення площі відновлення лісів до загальної площі земель лісового фонду);

2 - рівень господарської освоєності земель лісового фонду (відношення площі рубок до загальної площі земель лісового фонду);

3 - рівень комплексності заготівлі ліквідної деревини (відношення обсягів ліквідної деревини в порядку рубок оздоровлення до загального обсягу заготовленої ліквідної деревини).

На основі індивідуальних територіальних індексів розраховуються інтегральні групові територіальні індекси, усереднення яких дасть можливість розрахувати інтегральний міжгруповий територіальний індекс ефективності стійкості лісогосподарських систем при здійсненні регулювання земельних відносин щодо охорони та відтворення земель лісогосподарського призначення. Надалі проводиться групування регіонів України за порівняно низьким, нижчим середнього рівня, вищим середнього рівня та порівняно високим інтервалами. В залежності від того, до якого інтервалу потрапляють регіони України, можна зробити висновок про ефективність проведених заходів з екологічного регулювання земельних відносин в цих регіонах.

Таким чином, отримані результати розрахунків показують можливості підтримання на належному рівні та покращення заходів, завдяки яким здійснюється ефективне екологічне регулювання земельних відносин для забезпечення стійкості лісогосподарських систем у кожній із чотирьох груп регіонів.

Список використаних джерел:

1. Статистичний збірник «Довкілля України» **2014** рік – Електронний ресурс - **http://www.ukrstat.gov.ua/**

2. Пістунов І.М., Антонюк О.П., Турчанінова І.Ю. Кластерний аналіз в економіці: Навч. посібник – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, **2008.– 84** с.

Сергій Рилєєв, к.е.н., **Ірина Дрінь**, к.фіз.-мат.н.,
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ТУРИЗМУ: ЕКОЛОГО-РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Екологічна криза, в якій сьогодні опинилося людство, дала поштовх для усвідомлення екології як одного з основних чинників розвитку сучасної культури. Усвідомлення екологічної проблематики, визначення пов'язаних із нею пріоритетних рішень потребує особливого диференційованого підходу до екології майбутнього. Внаслідок цього виникає так звана мета екологічна парадигма, в рамках якої йде мова про екологію природи, культури, людини,

духу тощо. Туризм як культурна практика до цієї проблематики має безпосереднє відношення **[1,** с. **3].**

Розвиток екологічного туризму є одним із способів вирішення екологічних проблем та збереження природних ресурсів, оскільки дбайливе відношення до природи та оточуючого середовища є одним з привабливих елементів туризму та подорожей.

Аналітики туристично-рекреаційної сфери все частіше застосовують терміни «зелений туризм», «ландшафтний туризм», «екотуризм», під яким розуміють альтернативний вид відпочинку та рекреації, орієнтований на нові цінності, насамперед на тісне спілкування людини з природою. При цьому особливо підкреслюється принципова відмінність екотуризму (що дозволяє вважати його альтернативним): сприятливий вплив на соціально-економічне середовище та екологічний стан регіонів. Саме екологічний туризм може виступати у ролі засобу та інструментарію екологічного облаштування регіонів **[5, с. 3-4]**

В основі розвитку екологічного туризму у рекреаційних зонах Буковини (Північної на території Чернівецької області України та Південної на території Сучавського повіту Румунії) лежить вирішення наступних завдань:

- узагальнення підходів до розвитку рекреаційних зон територіальних природоохоронних систем та виявлення економічної природи, ролі та місця рекреаційних зон у системі раціонального природокористування;
- розкриття ролі екологічного туризму – як основної форми організації туризму у природо-господарській системі рекреаційних зон;
- систематизація зарубіжного та вітчизняного досвіду розвитку рекреаційних зон та екологічного туризму;
- розробка інструментарно-методичного апарату класифікації об'єктів та побудови системи оцінок для суб'єктів господарювання рекреаційних зон та розробка методичних основ програмних розрахунків у рекреаційних зонах;
- системно-функціональна класифікація факторів та принципів розвитку екологічного туризму у рекреаційних зонах;
- системна адаптація експертно-статистичного підходу щодо оцінки стійкості еколого-економічного розвитку рекреаційних зон та обґрунтування моделі рекреаційної зони;
- розробка модельного підходу щодо дослідження взаємозв'язків якості екологічних туристичних послуг у рекреаційних зонах;
- розробка інформаційних та рекламних систем супроводження розвитку екологічного туризму у рекреаційних зонах та обґрунтування необхідності удосконалення механізмів маркетингу й менеджменту екологічного туризму у рекреаційних зонах;
- виявлення критеріїв та показників економічної ефективності розвитку рекреаційних зон у регіоні;
- розробка пріоритетних напрямків стратегічного розвитку туризму у рекреаційних зонах регіонах та обґрунтування мети й завдань концепції стратегічного розвитку екологічного туризму;
- формування інституціональних основ для визначення інвестиційної політики на державному та регіональному рівні у галузі рекреаційних зон та екологічного туризму **[6,** с. **7-8].**

У реалізації зазначених завдань важливу роль відіграє системний аналіз, принципи якого мають універсальне значення, вони застосовані до методів

збору інформації і створення управлінських рішень у будь-якій системі. Використання основних принципів системного аналізу, якими є виявлення і формування кінцевої мети, цілісність проблеми, визначення й аналіз альтернатив щодо досягнення мети, узгодженість цілей окремих підсистем з метою всієї системи дозволяють представити і досліджувати туризм у вигляді системи **[2**, с. **417]**.

Ключовий елемент системного аналізу – процес кількісного порівняння альтернатив для вибору рішення, яке належить реалізувати. Важливим для системного аналізу є метод декомпозиції: досліджувана система піддається розподілові на підсистеми доти, доки не буде досягнуто рівня її основних компонентів-властивостей. Процес декомпозиції визначається системними об'єктами, їхніми властивостями і зв'язками. Системні об'єкти – це вхід, процес, зворотний зв'язок і обмеження. Чим складніша система як об'єкт вивчення (аналізу, дослідження), тим складніша й багато функціональніша методологія системного аналізу **[3**, с. **69]**.

Туристична система формується на стику трьох суперсистем – природи, суспільства, народного господарства – і містить в собі компоненти всіх зазначених суперсистем: природні туристичні ресурси, туристи (формальна тимчасова група товариства), туристичні засоби (матеріально-технічні, енергетичні і трудові ресурси, необхідні для обслуговування туристичної системи) **[4**, с. **162]**. При моделюванні туристичних систем може використовуватися представлення її у вигляді блоку «туристи», якому протиставлено блок «забезпечення», що складається з наступних підсистем: підсистема атрактивного забезпечення, що представляє собою сукупність властивостей природних і культурних комплексів, технічних систем і обслуговуючого персоналу, які визначають вибір туриста даного туристичного об'єкта; підсистема технічного обслуговування, що складається з технічних засобів і споруд, що забезпечують реалізацію цільової функції туризму (виділено три основних типи засобів забезпечення: екскурсійне та культурне обслуговування, розміщення та харчування, транспорт); підсистема управління; підсистема забезпечення трудовими ресурсами, необхідними для технічного і організаційного обслуговування **[7, с. 76]**.

Блок «забезпечення» або туристичний потенціал регіону доцільно представляти як сукупність взаємопов'язаних та взаємодіючих потенціалів: природно-ресурсного, історико-культурного, економічного (інфраструктурний, фінансовий, інформаційний, інвестиційний, управлінський), соціального тощо.

Системи управління екологічним туризмом ґрунтуються на системному аналізі ситуаційного підходу з використанням методів моделювання складних систем: методів активізації інтуїції та досвіду спеціалістів (методи «мозкової атаки», «сценаріїв», «дельфі», експертних оцінок, вирішуючих матриць, «дерева цілей» тощо); методи поступової формалізації задач прийняття рішень – когнітивне моделювання; методи формалізованого представлення систем (аналітичні, статистичні, теоретико-множинні, логічні, лінгвістичні, семіотичні, графічні, комплексні методи тощо).

Системний аналіз екологічного туризму дозволяє розкрити важливі аспекти існуючої системи, виявити особливості її розвитку та удосконалення. Ефективне управління екотуризмом, як складної та динамічної соціально-економічної системи, можливе на основі системного підходу, шляхом

ідентифікації та оцінки основних її структуроутворюючих компонентів з подальшим створенням відповідної системи управління.

Список використаних джерел:

1. Голубець І. М. Туризм як фактор розвитку екологічної культури України (кін. XX – поч. XXI ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. культурології : спец. **26.00.01 – «**Теорія й історія культури**» /** І. М. Голубець. – К., **2011. –18** с.

2. Димеденко І. В. Системний аналіз процесів функціонування та управління туризмом **/** І. В. Димеденко **//** Стратегія і механізми регулювання промис-лового розвитку : Зб. наук. пр. – Донецьк : ІЕП НАНУ, **2010.** – С. **416-424.**

3. Екологічне управління : підруч. для студ. екологіч. спец. ВНЗ **/ [**В. Я. Шевчук, Ю. М. Саталкін, Г. О. Білявський та ін.**].** – К. : Либідь, **2004. – 432** с.

4. Зорин И. В. Энциклопедия туризма : справочник **/** И. В. Зорин, В. А. Квартальнов. – М. : Финансы и статистика, **2003. – 384** с.

5. Колбовский Е. Ю. Экологический туризм и экология туризма : учеб. пособ. **[**для студ. учреждений высш. проф. образования**] /** Е. Ю. Колбовский. – **[3-**е изд., стер.**].** – М. : Издат. центр «Академия», **2011. – 256** с.

6. Никоноров С. И. Эколого-экономические основы развития рекреационных зон **(**на примере Чувашской республики**)** : дис. … доктора эконом. наук : **08.00.05 /** Никоноров Сергей Михайлович. – М., **2014. – 405** с.

7. Святохо Н. В. К вопросу об элементном составе туристического потенциала региона **/** Н. В. Святохо **//** Культура народов Причерноморья. **– 2007. -** № **121.** – С. **76-79.**

Лариса Черчик, д.е.н.,
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах погіршення екологічної ситуації виникає необхідність обґрунтування та розробки механізмів вирішення екологічних проблем на різних рівнях: держави, регіону, підприємства. Актуальність проблеми обумовила розвиток теоретико-методичних засад екологічного ризик-менеджменту. Проте виникла проблема обліково-аналітичного забезпечення управління екологічною безпекою, що потребує визначення нових об'єктів обліку, корегування існуючих інформаційних масивів, розробки показників, які б характеризували екологічну діяльність підприємства.

Питання техногенно-екологічної, економіко-екологічної безпеки, оцінки та управління екологічним ризиком вивчали Н. Андрєєва, О. Балацький, О. Веклич, І. Воронецька, Т. Галушкіна, С. Ілляшенко, Ю. Зінченко, В. Припотень, С. Харічков, Л. Хромушина та ін. Найчастіше, як ефективні інструменти інформаційного забезпечення системи управління ризиками, розглядаються екологічний моніторинг та аудит, основними завданнями яких є виявлення деструктивних чинників в діяльності підприємств. Пропонується класифікація цих чинників та методики оцінки екологічних ризиків і загроз. Важливим положенням є інтеграція екологічного ризик-менеджменту в загальну систему управління підприємством **[1 – 3].**

Проте, прийняття ефективних управлінських рішень потребує системної і достатньої інформації про ситуацію, яка складається за певних параметрів діяльності підприємства **(**техніко-технологічних, виробничих**).** Тому постає потреба в розвитку системи обліку та формування інформаційного-аналітичного забезпечення екологічного ризик-менеджменту підприємства.

Система інформаційного-аналітичного забезпечення екологічного ризик-менеджменту підприємства – це сукупність підходів, методів і прийомів